

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Затверджую
Ректор _____ А. В. Красножон
_____ липня 2022р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЗА ТРЕТІМ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИМ) РІВНЕМ У ДЕРЖАВНОМУ
ЗАКЛАДІ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
(зі змінами)

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського
(протокол № 13 від «24» червня 2021р.)
Уведено в дію наказом № 234
від «24» червня 2021р.
Зі змінами від 30 червня 2022р.
(протокол №11 від 30 червня 2022р.;
наказ №144 від 01 липня 2022р.)

Одеса - 2022

ЗМІСТ

1. Загальні положення
2. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу
3. Прийом на навчання
4. Планування освітнього процесу
5. Порядок планування вибіркової складової індивідуального навчального плану аспірантів
6. Організація освітнього процесу, навчальний час
7. Форми організації навчання
8. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів і докторантів
9. Порядок звітування, оцінювання знань та атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
10. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію освітнього процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – Положення) регламентує організацію освітнього процесу підготовки осіб, які навчаються за третім (освітньо-науковим) рівнем в Університеті Ушинського. Організація та здійснення освітнього процесу в Університеті Ушинського базується на законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандартах вищої освіти, інших актах законодавства України з питань освіти.

1.2. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти, що провадиться в Університеті Ушинського через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у здобувачів вищої освіти (аспірантів/докторантів), а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

1.3. Університет Ушинського здійснює підготовку фахівців з вищою освітою за освітніми програмами. Здобуття вищої освіти на кожному рівні передбачає успішне виконання програми для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- доктор філософії;
- доктор наук.

1.4. Форма навчання в Університеті Ушинського – інституційна (очна (денна, вечірня) та заочна).

1.5. Освітній процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, у галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

1.6. Інші форми навчання застосовуються у встановленому порядку на підставі рішення вченої ради Університету Ушинського. Можливе поєднання різних форм навчання.

1.7. Навчання здійснюється за кошти державного бюджету, за кошти фізичних та/або юридичних осіб тощо.

1.8. Університет Ушинського має право ухвалити рішення про викладання однієї, кількох або всіх дисциплін, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів англійською мовою, за умови що всі здобувачі вищої освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють англійською мовою. У разі якщо є письмове звернення від одного чи більше здобувачів, Університет Ушинського забезпечує переклад державною мовою.

1.9. Організація освітнього процесу в Університеті Ушинського спрямована на всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу.

1.10. Основними завданнями освітнього процесу в Університеті Ушинського формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, формування в учасників освітнього процесу національних та загальнолюдських цінностей; утвердження соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, уміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; створення рівних можливостей для здобувачів вищої освіти в отриманні якісної освіти; розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій; демократизація освіти та освітнього процесу, розвиток неперервної освіти впродовж життя; інтеграція української освіти в європейський і світовий простір; забезпечення соціального захисту здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників; формування відповідального ставлення до власного здоров'я, охорони довкілля; створення найбільш сприятливих умов життєдіяльності суспільства; поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

1.11. Основним підходом до організації освітнього процесу в Університеті Ушинського є студентоцентроване навчання, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

1.12. Зміст освіти визначається освітньою програмою, навчальним планом, робочими програмами навчальних дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою та Університету Ушинського і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також у проведенні навчальних занять та інших форм освітнього процесу.

1.13. Відкриття, призупинення/закриття дії освітньої програми здійснюється згідно з положенням «Про освітню програму Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

1.14. Затвердження освітньо-наукових програм відбувається на початку календарного року (як правило, у січні).

1.15. За якість професійної підготовки осіб, які навчаються, відповідають гаранті освітньо-наукових програм, наукові керівники/консультанти здобувачів вищої освіти, завідувач відділу аспірантури та докторантури в межах наданих їм повноважень.

1.16. Додаток 1 «Організація освітнього процесу із застосуванням дистанційних технологій навчання» вважати невід'ємною частиною цього Положення.

2. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу

2.1. Організація освітнього процесу відбувається відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну освіту», інших нормативно-правових актів, нормативних актів

Міністерства освіти і науки України, а також на підставі таких документів Університету Ушинського:

- Статуту Університету Ушинського;
- Правил прийому до Університету Ушинського;
- Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Положення про надання платних освітніх послуг Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Положення про освітню програму ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) рівнями);
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;
- Правил внутрішнього розпорядку Університету Ушинського та інші документи.

3. Прийом на навчання

3.1. Прийом на навчання до Університету Ушинського здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України, та Порядку прийому до Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – Порядок прийому).

3.2. Порядок прийому затверджується рішенням ученої ради Університету Ушинського.

3.3. Прийом заяв, документів, конкурсний відбір (складання вступних випробувань) та зарахування на навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем визначаються Порядком прийому.

4. Планування освітнього процесу

4.1. Організація освітнього процесу в Університеті Ушинського ґрунтується на засадах студентоцентризму, дотриманні стандартів вищої освіти та використання продуктивного світового досвіду, що передбачає теоретичну, практичну підготовку.

4.2. Навчальний план – нормативний документ Університету Ушинського, що розробляється на підставі відповідної освітньої програми і визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

4.3. Навчальний план розробляється на підставі відповідної освітньо-наукової програми і визначає:

- перелік та обсяг обов'язкових освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- види та обсяг навчальних занять;
- графік освітнього процесу;

- форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти програмних результатів навчання;
- форми атестації.

4.4. Обов'язкові компоненти та їх обсяги визначаються відповідною освітньою програмою, стандартами вищої освіти та концептуальними вимогами Університету Ушинського. Для третього (освітньо-наукового) рівня обсяг кредитів ЄКТС обов'язкових компонент освітньої складової, що формують загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, складає не менше як 33% від загальної кількості кредитів ЄКТС, відведених на освітню складову.

4.5. Навчальні плани обов'язково передбачають дисципліни з мовної, педагогічної та філософської підготовки обсягом не менше як 3 кредити ЄКТС кожна, якщо відповідні дисципліни не є профільними. У разі надання аспірантам міжнародного сертифікату з підтвердженням володінням іноземною мовою на рівні С1 (відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) він, за бажанням, звільняється від вивчення цієї дисципліни з виставленням оцінки «відмінно» (за національною шкалою), 100 балів (за шкалою ЄКТС).

4.6. Кількість навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркового з урахуванням практики), не перевищує 16 на рік. Семестровий контроль не перевищує 8-ми іспитів і заліків. Одна навчальна дисципліна складається щонайменше з 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

4.7. Якщо освітньо-науковою програмою передбачено обов'язкове присвоєння освітньої кваліфікації, що включає спеціалізацію, результати навчання, що стосуються цієї спеціалізації, забезпечуються обов'язковою складовою освітньо-наукової програми.

4.8. Якщо освітньо-науковою програмою передбачено, що спеціалізація є блоком дисциплін за вибором аспіранта (є лише опцією), то аспірант отримує додаткову освітню кваліфікацію лише в разі вибору ним цього блоку.

4.9. Навчальний план передбачає планування часу (навчального навантаження) для вибіркового дисциплін в обсязі для третього (освітньо-наукового)

рівня не менше як 16 кредитів ЄКТС передбачених для відповідного рівня вищої освіти. Вибіркова складова навчального плану, яка надає можливість здобувачу освіти здобути загальні компетентності та soft skills навички, має складати не менш як 25% (кредитів ЄКТС). В межах обсягу вибіркової складової особа, яка навчається, обирає освітні компоненти самостійно.

Кількість аудиторних годин для вивчення навчальних дисциплін планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно і складає (у відсотках до загального обсягу навчального часу, для денної форми навчання) від 25 до 33% за освітньо-науковим рівнем.

Принципи та порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти, а також процедура обрання здобувачами дисциплін регламентуються відповідними локальними документами, затвердженими Вченою радою Університету Ушинського.

4.10. Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді аспірант вибирає блок дисциплін, після чого всі навчальні дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Вибіркові блоки не можуть бути єдиною формою реалізації права аспірантів на вибір навчальних дисциплін.

4.11. У створенні переліку вибірових навчальних дисциплін (вибіркових блоків) слід урахувати: стратегії розвитку освітньої галузі, національної економіки, розвиток технологій, що формуються на стику різних предметних галузей, стан справ та визначення майбутніх потреб освітньої та інших галузей економіки; інформації від підприємств, організацій та установ роботодавців щодо їх поточних та перспективних потреб; відгуки випускників Університету Ушинського щодо відповідності навчального плану спеціальності потребам виробничої сфери; рейтингові списки вибірових навчальних дисциплін у попередніх роках тощо.

4.12. Не можуть пропонуватися як вибіркові навчальні дисципліни аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами освітньо-наукової програми.

4.13. Обсяг навчальної дисципліни не може бути меншим від трьох кредитів ЄКТС.

4.14. Підсумковим контролем для обов'язкових компонент, як правило, є екзамен, для освітніх компонент за вибором аспіранта є залік.

4.15. Навчальний план візує гарант освітньої програми, завідувач відділу аспірантури та докторантури; ухвалює навчальний план вчена рада Університету Ушинського та затверджує ректор.

4.16. Робочий навчальний план – нормативний документ Університету Ушинського, що складається для кожного року навчання на основі навчального плану освітньої програми та за результатами запису здобувачів вищої освіти на вибіркові дисципліни на відповідний навчальний рік, і визначає конкретні форми та обсяг проведення навчальних занять, форми поточного і підсумкового контролю та атестації. Робочий навчальний план складає гарант, підписує його, подає до відділу аспірантури та докторантури для затвердження проректором з наукової роботи.

4.17. Робочий графік освітнього процесу – нормативний документ Університету Ушинського, який визначає конкретні терміни проведення занять, практик, поточного, підсумкового контролю, атестацій, канікул на певний навчальний рік. Робочий графік освітнього процесу складається на навчальний рік і затверджується проректором з наукової роботи.

Робочий графік освітнього процесу за заочною формою передбачає: установчу сесію, під час якої здобувачів вищої освіти ознайомлюють із основними завданнями і графіком вивчення навчальної дисципліни, надають загальну інформацію з неї, забезпечують методичними матеріалами, пояснюють систему оцінювання навчальних досягнень тощо; у цей же період також відбувається начитка окремих лекційних курсів та проведення практичних, семінарських чи лабораторних робіт; міжсесійний період, під час якого здобувачі вищої освіти самостійно опановують теоретичний матеріал, виконують отримані завдання тощо; екзаменаційну сесію, під час якої здобувачі вищої освіти захищають завдання, виконані у міжсесійний період, проходять заходи семестрового контролю.

Робочі графіки освітнього процесу за кожною спеціальністю заочної форми навчання складаються на навчальний рік і затверджуються проректором з наукової роботи.

5. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану аспірантів

5.1. Навчання аспіранта в Університеті Ушинського здійснюється на основі його індивідуальної освітньої траєкторії та фіксується в індивідуальному навчальному плані.

5.2. Індивідуальний навчальний план аспіранта – робочий документ аспіранта, що містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяги навчального навантаження аспірантів з усіх видів навчальної діяльності та відповідної форми контролю. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору аспірантом дисциплін в обсязі, не меншому 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, з урахуванням освітньо-наукової програми щодо вивчення обов'язкових компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання аспірантом.

5.3. Відповідно до сформованих цілей аспіранту може бути запропоновано реалізувати свій вибір навчальних дисциплін шляхом:

5.3.1. вибору спеціалізації, якщо освітньо-науковою програмою передбачено, що вона є блоком дисциплін за вибором аспіранта (є лише опцією). При цьому не можна примушувати аспірантів в обов'язковому порядку обирати блок дисциплін, що складає певну спеціалізацію. Якщо аспірант не бажає отримувати спеціалізацію, він може обрати дисципліни в загальному порядку; у такому разі його освітня кваліфікація не буде відбивати жодної спеціалізації;

5.3.2. довільного вибору навчальних дисциплін з переліку в межах галузі знань/спеціальності, до якої уналежнено освітню програму і за якою навчається аспірант;

5.3.3. вибору дисциплін з іншого рівня вищої освіти або спеціальності, за обов'язковою згодою декана факультету/директора інституту/завідувача відділу аспірантури та докторантури;

5.3.4. вибору навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти – партнері, за умови реалізації аспірантом права на академічну мобільність.

5.4. Аспірант має право на визнання результати навчання, отриманих у неформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Положенням про визнання в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» результатів навчання, отриманих у неформальній освіті».

5.5. Аспірант має право на перезарахування, як вибіркової, навчальних дисциплін, прослуханих в іншому закладі вищої освіти, якщо вони не дублюють змісту обов'язкових дисциплін, передбачених цією освітньо-науковою програмою.

5.6. Порядок запису аспіранта на вибіркової дисципліни та корегування запису регламентується Положенням про дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

6. Організація освітнього процесу, навчальний час

6.1. Навчальний час аспіранта визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для опанування освітньо-наукової програми підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні.

6.2. Обліковими одиницями навчального часу аспіранта є навчальний рік, семестр, тиждень, день, академічна година.

6.3. Нормативний термін навчання визначається освітньо-науковою програмою та Порядком прийому до Університету Ушинського і складає:

6.3.1. для здобуття ступеня доктора філософії - 4 роки;

6.3.2. для здобуття ступеня доктора наук - 2 роки.

6.4. Навчальний рік – завершений період роботи аспіранта протягом 12 місяців, який складається із семестрів, навчальних тижнів, тижнів заліково-екзаменаційних сесій, практик і канікул. Навчальне навантаження одного навчального року становить, як правило, до 30 кредитів ЄКТС. Навчальний рік розпочинається, як правило, 1 вересня (вступ – осінь) та 1 квітня (вступ – весна), й закінчується згідно з навчальним планом відповідної освітньої програми та робочим графіком освітнього процесу. Останній навчальний рік (завершення навчання на освітньо-науковій

програмі) закінчується 30 червня року (вступ – осінь) і 31 березня року (вступ – весна).

Освітній процес для тих, хто вступає весною, розпочинається з вересня першого року вступу.

6.5. Навчальний курс (рік навчання) – завершений період навчання аспірантів протягом навчального року. Тривалість перебування аспіранта на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Сумарна тривалість канікул протягом навчального курсу, крім останнього, становить не менше як 8 календарних тижнів; після осіннього семестру – не менше 1 тижня, після весняного – не менше як 6 тижнів.

6.6. Навчальний семестр – складова частина навчального часу аспіранта закінчується підсумковим контролем.

6.7. У навчальному році 2 семестри:

- Осінній (як правило, 20 навчальних тижнів);
- Весняний (як правило, 19 навчальних тижнів).

6.8. Початок і закінчення навчання аспіранта на конкретному році навчання оформлюється наказом про переведення на наступний рік навчання.

6.9. Навчальний тиждень – складова частина навчального часу аспірантів тривалістю не більше як 20 академічних годин.

6.10. Навчальний день – складова часу на аспіранта тривалістю не більше як 9 академічних годин (за умови 6-денного робочого тижня), з них день навчальних занять (навчається в аудиторіях) становить не більше 6 академічних годин, решта самостійна робота аспіранта. Кількість навчальних днів у навчальному році визначається графіком освітнього процесу.

6.11. Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, тривалістю яких без перерви становить 80 хвилин.

6.12. Навчальне навантаження всіх робіт, зазначених у навчальному плані, обліковується в кредитах ЄКТС. Обсяг одного кредиту становить 30 годин. Один кредит ЄКТС складає 30 годин. В одному кредиті ЄКТС для денної форми навчання

для здобувачів вищої освіти аудиторне навчання, як правило, складає від 25% до 33%. Включення до навчальних планів «позакредитних дисциплін» забороняється.

7. Форми організації навчання

7.1. Освітній процес в Університеті Ушинського здійснюється за такими формами:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи.

7.2. Основними видами навчальних занять є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- 3) консультація.

7.3. Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладання теоретичного матеріалу. Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

7.3.1. Лекції проводяться науково-педагогічними працівниками, як правило, професорами, доцентами, а також старшими викладачами без наукового ступеня, якщо вони мають значний досвід роботи.

7.3.2. Лектор, якому доручено читати курс лекцій, зобов'язаний до початку навчального року подати на кафедру конспект лекцій та робочу програму навчальної дисципліни, комплект індивідуальних науково-дослідних завдань (якщо вони заплановані) та контрольні завдання для проведення підсумкового контролю. Лекція проводиться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях.

7.4. Семінарське заняття – форма навчального заняття, де викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань, чи в інший спосіб, зазначений у робочій програмі чи методичних рекомендаціях до навчальної дисципліни.

7.4.1. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою. За потреби таке заняття може проводитися на кафедрі. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені аспірантами тези, виступи, активність у дискусії, уміння точно формулювати свою думку, обстоювати свою позицію, використовувати здобуті знання та веде облік рівня знань аспірантів.

7.4.2. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

7.5. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувачі вищої освіти під керівництвом викладача закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають програмних результатів навчання шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань, вправ тощо.

7.5.1. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою, з однією академічною групою.

7.5.2. Перелік тем практичних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Викладач, якому доручено проведення практичних занять, за узгодженням з лектором навчальної дисципліни розробляє методичне забезпечення: індивідуальні завдання різної складності, контрольні завдання для виявлення ступеня сформованості необхідних умінь тощо.

7.5.3. Практичне заняття включає проведення контролю знань, умінь та навичок, постановку загальної проблеми (завдання) викладачем та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язання задач з їх обговоренням, розв'язання контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання.

7.5.4. Бали, одержані здобувачем вищої освіти за практичні заняття, ураховуються при визначенні семестрової підсумкової оцінки з відповідної навчальної дисципліни.

7.6. Лабораторне заняття – форма навчального заняття, де аспірант під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень

навчальної дисципліни, набуває практичних навичок з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

7.6.1. Лабораторні заняття проводяться в спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов освітнього процесу. В окремих випадках лабораторні заняття можуть проводитися в умовах реального професійного середовища. Зміна лабораторних занять іншими видами навчальних занять не дозволяється.

7.6.2. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості аспіранта до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист перед викладачем.

7.6.3. Виконання лабораторної роботи аспірантами оцінює викладач. Отримані аспірантом за виконання лабораторних робіт підсумкові оцінки враховуються при виставленні семестрової підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

7.7. Індивідуальне заняття проводиться з окремими здобувачами вищої освіти з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

7.7.1. Проведення індивідуальних занять викладачами кафедри фіксується в журналі обліку індивідуальних занять науково-педагогічних працівників кафедри.

7.8. Консультація – додаткова допомога викладача аспірантові чи групі аспірантів, де аспіранти отримують відповіді на конкретні запитання, пояснення окремих положень, методичні поради.

7.8.1. На проведення консультації з навчальної дисципліни протягом семестру від загального обсягу навчального часу, запланованого на вивчення навчальної дисципліни на академічну групу відводиться 6% для денної (очної) та 12% для заочної форми навчання.

7.8.2. На проведення екзаменаційної консультації відводиться 2 години на академічну групу.

7.8.3. Інші види консультацій проводяться за графіком, затвердженим на засіданні кафедри, такі консультації не входять до індивідуального плану роботи викладача.

7.9. Освітній процес в Університеті Ушинського передбачає використання різних методів аудиторної роботи, зокрема:

- Дискусія – метод проведення навчального заняття, який передбачає публічний розгляд спірного питання чи проблеми;

- Круглий стіл – метод навчального заняття, який передбачає колективне обговорення актуальної проблеми викладачами, студентами, запрошеними фахівцями;

- Тематична зустріч – метод проведення навчального заняття, спілкування студентів із залученими визнаними фахівцями, висококваліфікованими практиками для поглибленого розкриття тем;

- Розв'язання ситуаційних задач (вправ) – метод проведення практичного заняття щодо пошуку ефективних управлінських рішень проблем, що виникають у реальному житті, на практиці;

- Інші, передбачені робочими програмами навчальні дисципліни, методи.

7.10. Індивідуальне науково-дослідне завдання – одна з форм самостійної роботи аспіранта, яка передбачає набуття практичних навичок аналізу й оцінювання процесу наукових досліджень з метою набуття теоретичних знань з дисципліни, яка вивчається, використання окремих методологічних підходів до всебічного аналізу наукової (або практичної) проблеми, яка, як правило, корелює з науковими інтересами здобувача.

7.11. Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

7.11.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу тощо.

7.11.2. Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти для вивчення кожної окремої навчальної дисципліни, визначається навчальним планом.

7.11.3. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

7.11.4. Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується навчально-методичними матеріалами, передбаченими робочою навчальною програмою дисциплін: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірками завдань, комплексами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань тощо.

7.11.5. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти.

7.11.6. При організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з використанням складного обладнання, установок, інформаційних систем (комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування, автоматизованих навчальних систем тощо) забезпечується можливість одержання необхідної консультації або допомоги з боку фахівців кафедри.

7.11.7. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався під час аудиторних навчальних занять.

7.11.8. Матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з матеріалом, який опрацьовувався під час проведення занять.

7.11.9. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в університеті є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

7.11.10. Мета практики – набуття навичок та вмій наукової, викладацької, виховної та навчально-методичної робіт, формування у них професійних умій і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи, виховання потреб систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у професійній діяльності.

7.11.11. Види, терміни проведення практичної підготовки визначаються навчальним планом, зміст і послідовність проходження – програмою практики, яка розробляється гарантом освітньо-наукової програми.

7.11.12. Організація практичної підготовки на освітньо-науковому рівні регламентується Положенням про проведення науково-педагогічної практики здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

7.11.13. Освітньо-наукові програми можуть передбачати інші види практик, які регулюються окремими Положеннями.

7.12. Кваліфікаційна наукова робота на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання у різних галузях науки, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань у цій царині.

Кваліфікаційна наукова робота (дисертація) на здобуття наукового ступеня доктора філософії готується державною мовою у вигляді спеціально підготовленого документа на правах рукопису в твердій палітурці та в електронній формі, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обгрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчить про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

Кваліфікаційні наукові праці перевіряються на предмет академічної доброчесності, а саме на наявність академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації відповідно до процедури, визначеної системою забезпечення якості освітньої

діяльності та якості вищої освіти Університету Ушинського, зберігаються в репозитарії та архіві Університету Ушинського.

7.13. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється для оцінювання рівня підготовленості здобувача вищої освіти за визначеною темою (навчальним елементом) викладачами на всіх видах аудиторних занять (практичних, лабораторних, семінарських), за виконання індивідуальних завдань, модульних контрольних робіт тощо і має на меті перевірку рівня сформованості ПРН, визначених відповідною освітньо-науковою програмою та робочою програмою навчальної дисципліни та інших, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни видів робіт. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою навчальною програмою дисципліни. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію.

7.13.1. Організація контрольних заходів регламентується Положенням про організацію контролю та оцінювання знань аспірантів ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

7.14. Контроль якості освіти – аналіз абсолютної успішності та якості навчання, який здійснюється двічі на рік за результатами зимової та весняно-літньої заліково-екзаменаційних сесій.

8. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів і докторантів

8.1. Опанування освітньо-наукових програм в Університеті Ушинського проводиться за роками навчання.

8.2. Аспірант, який виконав свій індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи переводиться на наступний рік навчання. У разі наявності не більше трьох академічних заборгованостей аспірант має право ліквідувати їх протягом перших 10 днів наступного семестру. Переведення на наступний рік навчання оформлюється наказом ректора.

8.3. Порядок проведення навчальних дисциплін у разі участі аспіранта у програмі академічної мобільності визначається Положенням «Про порядок

реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

8.4. Переведення, відрахування та поновлення аспірантів визначається Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та цим Положенням.

8.5. Здобувач вищої освіти має право на перерву в навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав), яке не є програмою міжнародної академічної мобільності, може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачене міжнародними актами чи договорами між Університетом Ушинського та іншими закладами вищої освіти. Така академічна відпустка надається відповідно до чинного законодавства. У передбачених законодавством випадках надається відпустка (з догляду за дитиною тощо).

Загальний строк академічної відпустки, наданої за сімейними обставинами та за станом здоров'я, не може перевищувати один рік. Академічна відпустка для догляду за дитиною надається до досягнення нею трирічного віку, якщо інше не передбачено діючим законодавством. Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії (у разі навчання за державні кошти). Аспірантам/докторантам, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання відповідно до Положення «Про академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету Ушинського». Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти. Аспірантам, які навчаються за денною формою навчання,

гарантується збереження виплати стипендії відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України "Питання стипендіального забезпечення" №882 від 12 липня 2004р.

8.6. Стипендія аспірантам/докторантам денної форми навчання на період переривання навчання не сплачується. Період переривання навчання не включається до строку навчання в аспірантурі/докторантурі.

8.7. Після завершення строку академічної відпустки аспірант/докторант подає до відділу аспірантури та докторантури заяву на ім'я ректора Університету Ушинського щодо допуску його до навчання. Допуск до навчання здійснюється наказом ректора Університету Ушинського.

У випадку не подання письмової заяви на ім'я ректора Університету Ушинського щодо допуску до навчання аспірант/докторант після закінчення строку академічної відпустки відрховується з дати закінчення відпустки.

8.8. Переведення здобувачів до іншого закладу вищої освіти або наукової установи можливе лише після закінчення першого року навчання за умови відсутності академічної та фінансової заборгованості.

Переведення здобувачів з інших закладів вищої освіти або наукових установ до Університету Ушинського незалежно від форм навчання здійснюється за згодою керівників обох закладів в межах ліцензійного обсягу.

Аспірант Університету Ушинського, який має намір перевестись до іншого закладу, подає заяву на ім'я керівника того закладу, де має намір продовжувати навчання. За умови отримання згоди про переведення здобувач звертається з цією заявою до ректора Університету Ушинського для отримання згоди.

Здобувач, який переводиться до Університету Ушинського, подає заяву на ім'я ректора Університету Ушинського, до якої додається академічна довідка. Рішення про переведення розглядається впродовж двох тижнів з моменту подання заяви, і, за необхідності, визначається академічна різниця.

При позитивному розгляді заяви наказом ректора Університету Ушинського аспірант допускається до занять, а до закладу вищої освіти, в якому він навчався раніше, направляється запит щодо одержання його особової справи.

8.9. Для поновлення на навчання в аспірантурі здобувач має подати до відділу аспірантури та докторантури такі документи:

- витяги з наказів про зарахування та відрахування з аспірантури;
- витяг із протоколу Вченої ради закладу про затвердження теми дисертаційної роботи;
- академічну довідку (рік вступу 2016 і пізніше);
- посвідчення про складання кандидатських іспитів, які складено зо 31 грудня 2020р. (до 2015 року зарахування).

На підставі наданих документів визначається академічна різниця, яка має бути складена до поновлення в аспірантурі або протягом першого семестру навчання після поновлення в аспірантурі.

Якщо здобувач був відрахований з аспірантури за невиконання індивідуального плану наукової роботи, то поновлення є можливим лише на контрактній основі на відповідний рік підготовки за умови складання академічної різниці і згоди гаранта відповідної освітньо-наукової програми.

Поновлення аспірантів на навчання в аспірантурі, які раніше навчалися в Університеті Ушинського і були відраховані за порушення умов договору, розглядається на підставі заяви здобувача за умови погашення фінансової заборгованості.

8.10. Переведення аспірантів, які навчаються за контрактом, на навчання за рахунок видатків державного бюджету розглядається за умови наявності вільного місця відповідного року підготовки. Така особа бере участь у конкурсі серед аспірантів за їх заявами.

Рейтинговий список претендентів на переведення на навчання за рахунок видатків державного бюджету формується на основі результатів наукової роботи здобувачів і визначається як загальна сума балів за наукові досягнення за темою дисертації.

8.11. Переведення аспірантів на іншу спеціальність, зміна форми навчання і зміна форми фінансування розглядається на підставі заяви на ім'я ректора Університету Ушинського за погодженням з науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, завідувачем відділу аспірантури та докторантури.

8.12. Академічну різницю становлять дисципліни, які на момент переведення з іншого закладу вищої освіти/іншої спеціальності або ж поновлення аспіранта не вивчалися або загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС), відведений на вивчення дисциплін у попередньому закладі вищої освіти, менший за обсяг дисциплін, передбаченої навчальним планом відповідної освітньо-наукової програми.

Після надходження документів про поновлення/переведення в аспірантуру до відділу аспірантури та докторантури, комісія у складі проректора з наукової роботи, завідувача відділу аспірантури та докторантури, гаранта ОНП проводить співбесіду особі, яка поновлюється/переводиться та під час співбесіди визначає відповідність дисциплін навчального плану освітньо-наукової програми, що обрана здобувачем.

За результатами співбесіди оформлюється перелік дисциплін, які становлять академічну різницю, строки складання академічної різниці та перезарахування дисциплін (із зазначенням підстави для перезарахування).

Рішення про допуск до складання академічної різниці здійснюється наказом ректора Університету Ушинського на підставі заяви про ліквідацію академічної заборгованості.

8.13. Результати складання академічної різниці фіксуються у відомостях обліку успішності, які зберігаються у відділі аспірантури та докторантури. Для складання іспиту надається два робочі дні, заліку – один робочий день.

Особа, яка не ліквідувала академічну різницю у встановлений строк, не переводиться/поновлюється до Університету Ушинського або не переводиться на іншу спеціальність.

8.14. Основною формою оволодіння навчальним матеріалом при ліквідації академічної різниці є самостійна робота.

Кафедри, за якими закріплені навчальні дисципліни, що складають академічну різницю, надають необхідні навчально-методичні матеріали для самостійного опрацювання, забезпечують достатній рівень консультативної допомоги та здійснюють об'єктивний підсумковий контроль знань здобувачів.

8.15. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою здобувача вищої освіти на ім'я ректора Університету Ушинського на підставі

оригіналу академічної довідки (для осіб, які поновлюються або переводяться з іншого закладу вищої освіти або наукової установи) або посвідчення про складання кандидатських іспитів. При перезарахуванні дисциплін зберігається раніше здобута позитивна оцінка рівня знань.

Рішення щодо перезарахування навчальних дисциплін може бути прийнято за таких умов:

- назви навчальних дисциплін ідентичні або мають лексичну, граматичну або стильову відмінність, але обсяги та змістова частина навчальних програм не відрізняється;

- загальний обсяг годин, відведених на вивчення дисципліни, та кількість кредитів, які може одержати аспірант за опанування курсу, не менший, ніж у навчальному плані аспірантів Університету Ушинського відповідної спеціальності;

- дисципліни не передбачені навчальним планом Університету Ушинського, але за рішенням кафедри, де працює гарант відповідної ОНП, визнані як такі, що відповідають напрямку дослідження здобувача та можуть бути перезараховані як дисципліни вільного вибору аспіранта.

При цьому іспит, складений у закладі вищої освіти, де навчався аспірант, може бути перезарахований як залік з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС.

Перезарахування кандидатських іспитів здійснюється на підставі заяви аспіранта на ім'я ректора в порядку, зазначеному в Таблиці 1.

Таблиця 1.

Оцінка кандидатського іспиту	Кількість балів для перезарахування
Відмінно	100
Добре	89
Задовільно	73

Оцінка за кандидатський іспит може бути перезарахована з урахуванням отриманих раніше балів з максимальним значенням в межах кожної оцінки: з філософії як оцінка за дисципліну «Філософія та етика наукових досліджень», з іноземної мови – як оцінка за дисципліну «Іноземна мова у науковому спілкуванні» циклу загальної підготовки.

Перезарахування оцінки з дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» можливе за наявності сертифіката міжнародного зразка з іноземної мови, що підтверджує рівень C1 (англійська мова – TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment).

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти має право відмовитися від перезарахування навчальних дисциплін, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та складати її як академічну різницю або вивчати повторно.

8.16. Підготовка супровідної документації щодо перезарахування дисциплін і визначення академічної різниці покладається на відділ аспірантури і докторантури, до якого здобувач надає заяву про перезарахування/складання академічної різниці.

8.17. Підставами для відрахування аспіранта з освітньої програми є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого навчального закладу;
- невиконання індивідуального навчального плану або індивідуального плану наукової роботи;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інші випадки, передбачені законом.

8.18. Особа, яка відрахована з Університету Ушинського (освітньо-наукової програми) до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС. Форму академічної довідки визначено Кабінетом Міністрів України.

9. Порядок звітування, оцінювання знань та атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

9.1. Звітування (проміжне (семестрове), підсумкове)(річне)) здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за результатами виконання індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи є

публічним і відбувається двічі на рік на засіданнях кафедр, де працює гарант відповідної ОНП. Кафедра та гарант ОНП приймають рішення щодо стану виконання індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи аспірантом.

9.2. За результатами підсумкового (річного) звітування на підставі рішення засідання кафедри, де працює гарант ОНП, та гаранта ОНП щодо стану виконання індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи та з урахуванням результатів проходження всіх форм поточного та підсумкового контролю, що передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта, Учена рада Університету Ушинського приймає рішення про затвердження результатів звітування аспірантів та переведення на наступний рік навчання або про відрахування із аспірантури, що вводиться в дію наказом ректора.

9.3. Аспіранти I-III років навчання за результатами звітування подають до відділу аспірантури і докторантури такі звітні документи:

- звіт аспіранта;
- індивідуальний план наукової роботи аспіранта із відмітками про виконання видів робіт запланованих на звітній період;
- витяг з протоколу засідання кафедри, де працює гарант ОНП, про затвердження результатів звітування аспірантів та переведення їх на наступний рік навчання.

9.4. Кафедрою, де працює гарант ОНП, може бути прийняте рішення про умовне затвердження результатів звітування про виконання індивідуального плану наукової роботи із наданням аспіранту терміну для довиконання запланованих видів робіт.

9.5. Питання про відтермінування певних видів робіт, передбачених індивідуальним планом наукової роботи, розглядається на засіданні кафедри, де працює гарант ОНП, під час проміжного(семестрового)/річного звітування за обґрунтованим поданням наукового керівника. У разі позитивного рішення відповідний запис вноситься до індивідуального плану наукової роботи аспіранта.

9.6. Аспірант IV року навчання до відділу аспірантури та докторантури подає такі звітні документи:

- заповнений індивідуальний план наукової роботи;
- звіт аспіранта;
- витяг з протоколу засідання кафедри де працює гарант ОНП, про результати навчання.

9.7. Докторанти звітують про виконання індивідуального плану наукової роботи один раз на рік у кінці поточного навчального року та подають до відділу аспірантури та докторантури такі звітні документи:

- звіт докторанта про виконання індивідуального плану наукової роботи за поточний рік;
- витяг з протоколу засідання кафедри щодо стану виконання індивідуального плану наукової роботи.

9.10. Оцінювання знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань за 100-бальною шкалою.

Об'єктом оцінювання знань є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного і підсумкового (у формі виконання творчого індивідуального науково-дослідного завдання здобувачем вищої освіти чи складання екзамену) контролю.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у формі усного опитування, письмового експрес-контролю (у тому числі комп'ютерного), вироблених навичок проведення певних робіт, умінь працювати в команді, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представляти опрацьований матеріал тощо.

Завданням підсумкового контролю є перевірка результатів навчання здобувача вищої освіти за дисципліною в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати

своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни та використовувати набуті знання у проведенні власного наукового дослідження.

Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х семестрів з підсумковим контролем в останньому, то загальна підсумкова оцінка розраховується як середній бал за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів за поточним контролем. Якщо навчальною дисципліною передбачено форми підсумкового контролю в кожному семестрі, то загальна підсумкова оцінка визначається за 100-бальною шкалою для кожного з них.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, з яких навчальним планом передбачено залік, здійснюється на основі результатів поточного контролю.

З навчальних дисциплін, де оцінювання рівня знань здійснюється за результатами поточного контролю, завдання оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

9.11. Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти в рамках окремої навчальної дисципліни міститься у робочій програмі навчальної дисципліни. На першому занятті з дисципліни викладач повинен ознайомити здобувачів вищої освіти з системою оцінювання і протягом викладання дисципліни дотримуватися її послідовно і прозоро.

Об'єктами поточного і підсумкового контролів мають бути результати навчання за дисципліною (як складова програмних результатів навчання) та компетентності, заявлені в освітньо-науковій програмі, за якою навчається здобувач вищої освіти, і програмні результати навчання, які поєднують освітньо-наукову програму і стандарт вищої освіти спеціальності (за умови його наявності).

Опанування здобувачем вищої освіти дисципліни з відмінною оцінкою означає, що він у повній мірі є носієм усіх заявлених загальних і спеціальних компетентностей. Їх опанування, а також виконанню аудиторних, самостійних, індивідуальних і творчих форм вивчення навчальної дисципліни, повинні сприяти навчальні матеріали дисципліни.

Усі форми контролю мають бути спрямовані на оцінювання рівня їх оволодіння здобувачем вищої освіти.

9.12. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів ступеня доктора філософії всіх форм навчання є:

- системність та активність роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (оцінюються рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні, лабораторні) заняття; результати виконання і захисту лабораторних робіт, експрес-контролю, регулярне відвідування занять тощо);
- перевірка теоретичних знань (оцінюється підготовка звітів з відповідних тем дисциплін або написання рефератів згідно з тематичним планом; виконання письмової контрольної роботи за тестами або за білетами затвердженими кафедрою; відповіді на питання здобувача вищої освіти на питання з різних тем дисципліни під час усної співбесіди з викладачем);
- виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання (оцінюється самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів встановлених обсягів, підготовка реферативних матеріалів з публікацій тощо);
- виконання модульних (контрольних) завдань (за наявності їх у робочих програмах навчальних дисциплін) (оцінюються теоретичні знання та практичні уміння, яких набули здобувачі вищої освіти після опанування певного модуля. Модульний контроль може проводитися у формі тестів, відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань під час проведення контрольних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо);
- участь здобувачів вищої освіти в групових та інтерактивних заняттях, виконання творчого завдання/проєкту тощо.

9.13. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, з яких за навчальним планом передбачено екзамен, здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Екзамен проводиться у формі виконання письмових чи усних екзаменаційних завдань (відповідно до робочого навчального плану).

На екзамен виносяться ключові питання, тести, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчого підходу, уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних задач тощо.

Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються викладачем/кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни і доводяться до здобувачів вищої освіти на початку семестру.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на підсумковий контроль, в тому числі екзамен.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів більшу за 60 (за поточну, наукову та підсумкову творчу роботу), має можливість:

- не складати екзамен і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку безпосередньо в день екзамену;
- складати екзамен з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру менше 60 балів, зобов'язаний складати екзамен.

9.14. Здобувачі ступеня доктора філософії, які одержали під час сесії більше трьох незадовільних оцінок, відраховуються з Університету Ушинського.

Здобувачам освіти, які одержали під час сесії не більше трьох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість протягом перших 10 днів наступного семестру, але не пізніше закінчення другого року навчання.

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється розпорядженням ректора Університету Ушинського за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на екзамен без поважних причин, то до екзаменаційної відомості ставиться позначка «не з'явився», яка дорівнює незадовільній оцінці.

У випадку незгоди з оцінкою, отриманою за результатами підсумкового контролю в межах освітньої складової, здобувач ступеня доктора філософії має право подати апеляцію. Апеляція на ім'я ректора Університету Ушинського подається здобувачем особисто в день проведення усного екзамену або оголошення результатів письмового екзамену.

У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора Університету Ушинського створюється комісія для розгляду апеляції. Головою комісії призначається проректор з наукової роботи. До складу комісії також входять: гарант освітньо-наукової програми, завідувач кафедри, за якою закріплена дисципліна, завідувач відділу аспірантури та докторантури, викладач кафедри. На засідання запрошується викладач дисципліни, аспірант. За результатами засідання оформлюється протокол.

Комісія розглядає апеляції здобувачів ступеня доктора філософії з приводу порушення процедури проведення екзамену, що могло негативно вплинути на оцінку екзаменаційної комісії.

Комісія не розглядає питання змісту й структури білетів.

Апеляція розглядається протягом трьох робочих днів після її подачі.

У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення екзамену, що вплинуло на результати оцінювання, комісія пропонує проректору з наукової роботи ініціювати скасування результату екзамену і проведення повторного екзамену в присутності представників комісії з розгляду апеляції.

9.15. Аспірант, який виконав програму підготовки третього (освітньо-науковго) рівня, допускається до атестації.

10. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

10.1. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу включає такі основні документи:

- освітньо-наукову програму;

- навчальний план ОНП;
- робочий навчальний план ОНП;
- робочі програми з усіх обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін (згідно з робочим навчальним планом на поточний навчальний рік);
- навчальну програму практики;
- засоби діагностики знань з навчальних дисциплін;
- план та методичні рекомендації для проведення семінарських, практичних, лабораторних занять;
- методичні вказівки до виконання самостійної роботи;
- індивідуальні науково-дослідні завдання;
- форми та методи контролю тощо.

10.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів регламентуються цим Положенням та конкретизуються робочою програмою навчальної дисципліни.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи
Завідувачка відділу аспірантури
та докторантури
Юрисконсульт

Г. В. Музиченко

І. А. Хижняк

І. О. Сильченко